

שבוע התפוצות

כיתות ג'-ד'

יחידה זו כוללת:

- הקדמה לשבוע התפוצות
- בינגו יהדות התפוצות להדפסה ולגזירה
- ערבות הדדית בתפוצות
- סדנת "סמלים מחברים"

בינגו יהדות התפוצות

עזרים

- דף המחווון (נספח 1) - להדפסה
- לוחות בינגו (נספח 2) - להדפסה ולגזירה
- שאלות הבינגו (נספח 3) - להדפסה ולגזירה

הכנת העזרים

לאחר הדפסת הלוחות וגזירתם, יש לקפל את כרטיסיות שאלות הבינגו ולהכניסן לקופסה או לשקית לצורך הגרלה.

איך משחקים?

1. כל תלמיד מקבל לוח בינגו שבו 9 משבצות עם מילים שונות.
  2. המורה שולפת ומקריאה שאלה אחת בכל פעם.
- אם התשובה לשאלה מופיעה בלוח האישי, התלמיד מסמן אותה.
1. התלמיד הראשון שמשלים שורה, טור או אלכסון מרים יד וקורא בקול: "עם אחד!"

רקע

תפוצות - יהודים שחיים מחוץ למדינת ישראל כולם שייכים לאותו עם, גם אם גרים במקומות שונים.

דיון במליאה:

- היכן לדעתכם יש יותר יהודים בארץ או בתפוצות?
- כמה יהודים חיים בתפוצות?
- באילו מדינות בעולם חיים יהודים חוץ מישראל?
- האם יש לכם קרובי משפחה, חברים, מכרים יהודים שגרים במדינות אחרות? ספרו על כך.

בינגו תפוצות

בינגו תפוצות

סיגד	שרשרת הדורות	הדלקת נרות שבת
אירופה	לאטקס (לביבות)	ירושלים
תרומה (צדקה)	שליחים	בית ספר יום ראשון

מגן דוד	ארצות הברית	ירושלים
מימונה	מגילת העצמות	צדק חברתי
אתיופיה	קליטת עולים	בית ספר יום ראשון

בינגו תפוצות

ארצות הברית	מזוזה	בית ספר יום ראשון
אירופה	דגל ישראל	לאטקס (לביבות)
כיפה	ספר תורה	תרומה (צדקה)

בינגו תפוצות

שופר	ערבות הדדית	ספר תורה
סיגד	לאדינו ויידיש	מנורה
מגילת העצמאות	הסוכנות היהודית	מוזיאון "אנו"

בינגו תפוצות

מגילת העצמאות	עמיות יהודית	הסוכנות היהודית
יהדות כתרבות	שופר	בית כנסת
שרשרת הדורות	ארצות הברית	ספר תורה

בינגו תפוצות

עלייה	אירופה	שרשרת הדורות
מגן דוד	צדק חברתי	שופר
מוזיאון "אנו"	הסוכנות היהודית	חנוכייה

בינגו תפוצות

ערבות הדדית	ארצות הברית	סיגד
כיפה	אתיופיה	דיאלוג
מגן דוד	זיקה	עמיות יהודית

בינגו תפוצות

עם אחד	כיפה	צדק חברתי
מוזיאון "אנו"	חנוכייה	הדלקת נרות שבת
מגילת העצמאות	בית כנסת	עלייה

בינגו תפוצות

לאדינו ויידיש	יהדות כתרבות	אתיופיה
עלייה	עמיות יהודית	עם אחד
אירופה	תפוצות	שליחים

בינגו תפוצות

סיגד	מוזיאון "אנו"	קליטת עולים
עלייה	כיפה	דיאלוג
שופר	בית ספר יום ראשון	שרשרת הדורות

בינגו תפוצות

חנוכייה	מוזיאון "אנו"	ספר תורה
השפה העברית	מזוזה	צדק חברתי
לאדינו ויידיש	דגל ישראל	עם אחד

בינגו תפוצות

בית כנסת	דיאלוג	מזוזה
הדלקת נרות שבת	שרשרת הדורות	שופר
קליטת עולים	אירופה	מימונה

בינגו תפוצות

יהדות כתרבות	ארצות הברית	דגל ישראל
קליטת עולים	מוזיאון "אנו"	ירושלים
עלייה	עם אחד	אירופה

בינגו תפוצות

קליטת עולים	בית ספר יום ראשון	מזוזה
ערבות הדדית	מנורה	חנוכייה
לאדינו ויידיש	מוזיאון "אנו"	תפוצות

בינגו תפוצות

שרשרת הדורות	מוזיאון "אנו"	מזוזה
שליחים	דיאלוג	אתיופיה
סיגד	צדק חברתי	כיפה

בינגו תפוצות

ירושלים	הדלקת נרות שבת	אירופה
זיקה	עמיות יהודית	ערבות הדדית
אתיופיה	כיפה	צדק חברתי

בינגו תפוצות

ספר תורה	עם אחד	צדק חברתי
תרומה (צדקה)	דגל ישראל	עמיות יהודית
תפוצות	בית כנסת	זיקה

בינגו תפוצות

קליטת עולים	עם אחד	ירושלים
מזוזה	תרומה (צדקה)	הסוכנות היהודית
ארצות הברית	עלייה	זיקה

בינגו תפוצות

שליחים	ירושלים	מוזיאון "אנו"
לאדינו ויידיש	תפוצות	הסוכנות היהודית
עלייה	הדלקת נרות שבת	השפה העברית

בינגו תפוצות

ספר תורה	שליחים	עלייה
צדק חברתי	עמיות יהודית	הדלקת נרות שבת
ארצות הברית	אירופה	לאדינו ויידיש

בינגו תפוצות

דגל ישראל	לאדינו ויידיש	כיפה
עם אחד	ערבות הדדית	צדק חברתי
זיקה	בית כנסת	עמיות יהודית

בינגו תפוצות

סיגד	לאטקס (לביבות)	חנוכייה
ירושלים	תפוצות	דגל ישראל
צדק חברתי	תרומה (צדקה)	שליחים

היכן חיים יהודים שמרכז חייהם הוא מחוץ למדינת ישראל?
מהו מרכז ההתכנסות הקהילתי והדתי של יהודים ברחבי העולם?
מהו הטקסט המכונן של העם היהודי הנכתב בדיו על קלף?
איזה ערך מבטא את האחריות של יהודים זה לזה בכל מקום בעולם?
באיזה כלי מסורתי העשוי מקרן איל תוקעים בראש השנה?
איך נקראת התחושה שאנחנו חלק ממשפחה גלובלית אחת גדולה?
מהו המושג המבטא את היותנו עם אחד למרות המרחק הגיאוגרפי?
איך נקראת ההמשכיות היהודית העוברת מהורים לילדים לאורך ההיסטוריה?

מהו כלי המאור המסמל את הנס ואת חירות העם בחג החנוכה?
מהי השפה העתיקה שחזרה לחיים ומחברת בין יהודים כיום?
מהי העיר המשמשת לב פועם ומרכז רוחני של העם היהודי?
מהו הסמל הרשמי של מדינת ישראל המבוסס על כלי המקדש?
איפה לומדים ילדים בחו"ל על יהדות כשהם לא בבי"ס יהודי יומי?
איזה ארגון פועל לחיזוק הקשר בין ישראל לקהילות היהודיות בעולם?
מהו שמו החדש של מוזיאון העם היהודי בתל אביב (לשעבר בית התפוצות)?
איזו מילה מתארת קשר רגשי עמוק, שייכות ומחויבות לעם ולארץ?

מי הם הישראלים שיוצאים לקהילות בעולם כדי לייצג את ישראל?
איך נקראת ההחלטה של יהודי להעתיק את חייו ולבנות את ביתו בישראל?
איזה ערך יהודי קורא לנו לתת למען הקהילה ולתיקון עולם?
איזו מסורת משפחתית מסמלת את הכניסה ליום המנוחה והשלום?
מהי האחריות החברתית שלנו לעזור לעולים חדשים להרגיש בבית?
מאיזו יבשת הגיעו מרבית מקימי התנועה הציונית המודרנית?
איזה סמל עשוי בד משלב בין הטלית המסורתית למגן דוד הלאומי?

מהו הסמל שהפך מזוהה עם הלאום היהודי ומופיע על דגל המדינה?
באיזו מדינה מחוץ לישראל נמצאת כיום הקהילה היהודית הגדולה ביותר?
מאיזו מדינה עלו יהודים במבצעים ההרואיים "משה" ו"שלמה"?
איזה מאכל מטוגן מתפוחי אדמה נהוג לאכול בחג האורות?
איזה חג צבעוני חוגגים יהודי מרוקו עם צאת חג הפסח?
מהו כיסוי הראש המשמש יהודים רבים כביטוי למסורת או לאמונה?
מהו החפץ המותקן על משקוף הדלת ומסמל בית יהודי?

מהו החג של יהודי אתיופיה המבטא כיסופים לירושלים וחודש של התחדשות?
איך נקראת הדרך להיות יהודי דרך שירים, ספרים, חוכמה וערכים, גם ללא קיום מצוות דתיות?
מהן שפות הגולה (פרט לעברית) ששימרו את התרבות היהודית בספרד או במזרח אירופה?
מהו המסמך שמכריז על הקמת מדינת ישראל וקובע שישראל היא המדינה של העם היהודי?
איזה ערך של נביאי ישראל קורא לנו להילחם למען העניים והחלשים בחברה?
מהי הפעולה של הקשבה ושיח בין קבוצות שונות בעם היהודי למרות המחלוקות?

#	המושג	השאלה
1	תפוצות	היכן חיים יהודים שמרכז חייהם הוא מחוץ למדינת ישראל?
2	בית כנסת	מהו מרכז ההתכנסות הקהילתי והדתני של יהודים ברחבי העולם?
3	ספר תורה	מהו הסקסט המכונן של העם היהודי, הנכתב בדיו על קלף?
4	ערבות הדדית	איזה ערך מבטא את האחריות של יהודים זה לזה בכל מקום בעולם?
5	מגן דוד	מהו הסמל שהפך מזוהה עם הלאום היהודי ומופיע על דגל המדינה?
6	ארצות הברית	באיזו מדינה נמצאת כיום הקהילה היהודית הגדולה ביותר מחוץ לישראל?
7	אתיופיה	מאיזו מדינה עלו יהודים במפעלים ההרואיים "משה" ו"שלמה"?
8	לאטקס (לניבות)	איזה מאכל מטוגן מתפוחי אדמה נהוג לאכול במג האורות?
9	מימונה	איזה מג צבעוני חוגגים יהודי מרוקן עם צאת מג הפסח?
10	כיפה	מהו כיסוי הראש המשמש יהודים רבים כביטוי למסורת או אמונה?
11	מזוזה	מהו החפץ המותקן על משקוף הדלת ומסמל בית יהודי?
12	שופר	באיזה כלי מסורתי העשוי מקרו איל תוקעים בראש השנה?
13	עמיות יהודית	איר נקראת התחושה שאנחנו חלק ממשפחה גלובלית אחת גדולה?
14	עם אחד	מהו המושג המבטא את היותנו עם אחד למרות המרחק הגאוגרפי?
15	שרשרת הדורות	איר נקראת המשכיות היהודית העוברת מהורים לילדים לאורך ההיסטוריה?
16	זיקה	איזו מילה מתארת קשר רגשי עמוק, שייכות ומחויבות לעם ולארץ?
17	חנוכייה	מהו כלי המאור המסמל את הנס ואת חירות העם במג החנוכה?
18	השפה העברית	מהי השפה העתיקה שחזרה לחיים ומתברת בין יהודים כיום?
19	ירושלים	מהי העיר המהווה את הלב הפועם והמרכז הרוחני של העם היהודי?
20	מנורה	מהו הסמל הרשמי של מדינת ישראל, המבוסס על כלי המקדש?
21	בית ספר יום ראשון	איפה לומדים ילדים בחו"ל על יהדות כשהם לא בני"ס יהודי יומי?
22	הסוכנות היהודית	איזה ארגון פועל לחיזוק הקשר בין ישראל לקהילות היהודיות בעולם?
23	מודאון "אני"	מהו שמו החדש של מודאון העם היהודי בתל אביב (לשעבר בית התפוצות)?
24	שליחים	מי הם הישראלים שיוצאים לקהילות בעולם כדי לייצג את ישראל?
25	עלייה	איר נקראת ההחלטה של יהודי להעתיק את חייו ולבנות את ביתו בישראל?
26	תרומה (צדקה)	איזה ערך יהודי קורא לנו לתת למען הקהילה ולחיקון עולם?
27	הדלקת נרות שבת	איזו מסורת משפחתית מסמלת את הכניסה ליום המנוחה והשלום?
28	קליטת עולים	מהי האחריות החברתית שלנו לעזור לעולים חדשים להרגיש בבית?
29	אירופה	מאיזו יבשת הגיעו מרבית מקימי התנועה הציונית המודרנית?
30	דגל ישראל	איזה סמל עשוי בד משלב בין הטלית המסורתית למגן דוד הלאומי?

המשך נספח 3 - מחוון למורה להדפסה

#	המושג	השאלה
31	סיגד	מהו החג של יהודי אתיופיה המבטא כיסופים לירושלים וחודש של התחדשות?
32	יהדות כתרבות	איך נקראת הדרך להיות יהודי דרך שירים, ספרים, חוכמה וערכים, גם ללא קיום מצוות דתיות?
33	לאדינו ויידיש	מהן שפות הגולה (פרט לעברית) ששימרו את התרבות היהודית בספרד או במזרח אירופה?
34	מגילת העצמאות	המסמך שמכריז על הקמת מדינת ישראל וקובע שישראל היא המדינה של העם היהודי
35	צדק חברתי	איזה ערך של נביאי ישראל קורא לנו להילחם למען העניים והחלשים בחברה?
36	דיאלוג	מהי הפעולה של הקשבה ושיח בין קבוצות שונות בעם היהודי למרות המחלוקות?

זכרו – ממש כפי שקהילות יהודיות בעולם תומכות בישראל בזמנים קשים, גם לנו יש אחריות לחשוב כיצד אנו יכולים לתמוך בהן ולחזק את הקשר בינינו. חפשו פתרונות של חברות ושותפות.

3. סיכום במליאה:

כל קבוצה מציגה את המקרה שלה:

- מה הרגיש הילד או הקהילה בכרטיסייה שלנו?
- מה אמרנו או עשינו שעזר להם להרגיש פחות לבד?
- איך הפתרון שלנו מבטא את הערך ש"כל ישראל ערבים זה לזה"?

לסיכום: גם כשיהודים חיים במקומות שונים בעולם – אנחנו עם אחד.

כשאנחנו מקשיבים, תומכים ועוזרים זה לזה, אנחנו בונים גשר שמחבר בין כולנו.

ערבות הדדית בתפוצות

עזרים נדרשים:

כרטיסיות מקרים (נספח 4) - להדפסה ולגזירה

1. במליאה

מה אתם עושים כשחבר נפצע בהפסקה?
כשם שבכיתה אנו דואגים זה לזה, גם בעם היהודי יש לנו הסכם לא כתוב שנקרא 'כל ישראל ערבים זה לזה'. זה לא משנה אם יהודי חי בתל אביב, בפריז או בניו יורק – אנחנו משפחה אחת.

1. בקבוצות

היום אתם הופכים ל'מוקדנים' בקו החם שמחבר בין ישראל ליהודי העולם. מתחלקים לקבוצות.
כל צוות מקבל כרטיסייה (נספח 4) שמתארת מקרה שקורה כרגע לילד או לקהילה יהודית אי שם בעולם.
כל קבוצה קוראת את המקרה המתואר בכרטיסייה שקיבלה ומציעה שתי פעולות:

אמירה: מה נגיד כדי לחזק ולתמוך?
מעשה: מה נעשה כדי לחזק ולתמוך?

כרטיסייה 2: "סופה בקהילה בברזיל"

המקרה:

בקהילה היהודית הקטנה בעיר פורטו אלגרה שבברזיל היה שיטפון חזק. המבנה שבו נפגשה תנועת הנוער היהודית נפגע קשות ולא ניתן להשתמש בו. בעקבות זאת, הילדים לא יכולים להיפגש לפעילויות, לשחק יחד או לחגוג חגים ומועדים כקהילה. הילדים מרגישים עצובים ומתגעגעים למפגשים המשותפים.

המשימה שלכם:

- חשבו אילו רעיונות יכולים לעזור לילדים להמשיך להיפגש גם בלי מבנה קבוע?
- הציעו דרכים לחזק את הקשר והחברות ביניהם בתקופה הזו.
- איך קהילות יהודיות אחרות בעולם יכולות לעזור להם ולתמוך בהם?

כרטיסייה 1: "דניאל מלונדון לבד בהפסקה"

המקרה:

דניאל הוא ילד יהודי החי בלונדון. הוא היחיד בבית הספר שלו שלא חוגג את חגי המקום (כמו חג המולד) אלא את חגי ישראל, ולפעמים מביא מאכלים מיוחדים שאחרים לא מכירים. לפעמים ילדים אחרים צוחקים עליו או שואלים שאלות מוזרות והוא מרגיש קצת לבד ושונה.

המשימה שלכם:

חשבו מה הייתם מציעים לדניאל לעשות?

כרטיסייה 4: "ג'ייק החייל הבודד מניו יורק"

המקרה:

ג'ייק הגיע מניו יורק כדי להתנדב לצבא בישראל. המשפחה שלו רחוקה מאוד והוא מרגיש קצת בודד בסופי השבוע ובארוחות שישי.

המשימה שלכם:

- חשבו כיצד ניתן לשלב את ג'ייק ולתת לו תחושת שייכות לקהילה היהודית

כרטיסייה 3: "יוהאן, לואיז ואלכס יוצרים קשר בלי מילים"

המקרה:

בבית ספר יהודי בפריז יוהאן, לואיז ואלכס לומדים עברית, אבל קשה להם לדבר בה. בקיץ הקרוב הם אמורים להגיע לישראל ולפגוש ילדים מבית ספר ישראלי. הם מתרגשים, אבל גם קצת לחוצים - הם חוששים שלא יצליחו לתקשר בעברית. הם ישמחו לדעת יותר על החיים בישראל כדי להגיע מוכנים ובטוחים יותר.

המשימה שלכם:

- איך אפשר לעזור להם לתקשר גם אם העברית שלהם לא מושלמת?
- אילו מילים או משפטים בעברית כדאי ללמד אותם לפני הביקור?
- בחרו דרך יצירתית להציג להם את החיים בישראל (משחק/שיר/הצגה קצרה)

כרטיסייה 6: "נועה מאוסטרליה מתגעגעת למשפחה"

המקרה:

נועה גרה בסידני, אוסטרליה. היא אוהבת את הים ואת החיות המיוחדות שיש רק שם, אבל לפעמים המרחק הזה קשה מאוד. הרגע שבו היא מרגישה לבד: הכי קשה לה עם הפרשי השעות. כשהיא חוזרת מבית הספר ורוצה לספר לבני הדודים שלה בישראל איך היה היום שלה, אצלם אמצע הלילה וכולם ישנים. כשהם חוגגים את חנוכה, אצלם שיא הקיץ והם מדליקים נרות בחוף הים, בזמן שכל שאר היהודים בעולם לובשים מעילים וסוודרים. לפעמים היא מרגישה שהיא חיה ב"זמן אחר", מנותקת ורחוקה מאוד מהדברים החשובים שקורים למשפחה שלה ולעם שלה. היא מרגישה קצת כמו אי בודד בתוך האוקיינוס הגדול.

המשימה שלכם:

- הציעו לנועה פתרון לשמירה על קשר עם בני משפחתה בישראל.

כרטיסייה 5: "מאיה עברה לדרום אפריקה"

המקרה:

מאיה היא ילדה מישראל שעברה עם משפחתה לשליחות בדרום אפריקה למשך שנתיים. היא לא מדברת אנגלית טוב ומרגישה מאוד בודדה בבית הספר החדש. המרכז הקהילתי היהודי בעיר שמע על משפחה ישראלית חדשה שהגיעה.

המשימה שלכם:

- איך הקהילה היהודית המקומית יכולה לעזור למאיה להרגיש בבית?
- אילו פעילויות משותפות הייתם מציעים לה כדי שתכיר חברים חדשים?

סדנת "סמלים מחברים"

עזרים נדרשים:

- סמלים יהודים (נספח 5)
- בריסטולים כמספר הילדים
- חומרי יצירה (פלסטלינה, צבעי גואש או חומרי מחזור)

1. במליאה

המורה תציג שקופית עם סמלים יהודים (נספח 5)
דיון:

- מה משותף לסמלים שבתמונה? (למורה - כולם סמלים המזוהים עם העם היהודי).
- אילו עוד סמלים המזוהים עם העם היהודי אתם מכירים?
- אם היינו מראים את הסמלים שראיתם לילדים יהודים ברחבי העולם, האם לדעתכם יידעו לזהות אותם? האם יהיו להם מוכרים?

1. בזוגות

כל תלמיד מציג סמל חדש שמחבר בין יהודים בישראל ליהודים בעולם.

3. סיכום במליאה

התלמידים מציגים ומשתפים את הסמלים שעיצבו.

- כיצד הסמל מחבר בין היהודים בישראל לבין היהודים בעולם?
- איזה ערך או רעיון מסתתר מאחורי הסמל שלכם, ואיך הוא יכול לעזור לנו להיות חברים טובים יותר של יהודים שגרים רחוק מאיתנו?

**שבוע התפוצות מזכיר לנו שיש לנו אחים ואחיות בכל העולם.
גם אם אנחנו לא מדברים את אותה שפה בדיוק, הלב של
היהודים בארץ ושל היהודים בתפוצות מחובר יחד ולכן לעד
נהיה קשורים זה לזה.**

